

Şairler Arası Gece Uçuşları

İstanbul, MEF Bahçeşehir Lisesi

- **Sınıf düzeyi:** Hazırlık, 9, 10 ve 11. sınıflar
- **Katılan öğrenci sayısı:** 88
- **Uygulama süresi:** 8 hafta

GECE UÇUŞLARI
Derleyen: İshak Reyna

Neden Gece Uçuşları?

Gece Uçuşları

gençlere çağdaş edebiyatımızdan şiirler

Akademisyen, yazar **İshak Reyna**'nın, çağdaş edebiyatımızdan seçtiği **53 şairin 159 şiiri** gençlerle buluşuyor. Günışığı Kitaplığı'nın 20. yılını taçlandıran arşiv niteliğindeki seçkide, günümüzden geriye doğru tarihsel bir sıralamada 53 şair üçer şiiriyle yer alıyor. Seçki, çağdaş şiirimizin söz ve biçim estetiğini, 20. yüzyıldan 21. yüzyıla geçirdiği değişimi örnekliyor.

Gonca Özmen	Ece Ayhan
Ömer Şişman	Cemal Süreya
Ali Özgür Özkarcı	Edip Cansever
Onur Caymaz	Turgut Uyar
İbrahim Tenekeci	Metin Eloğlu
Didem Madak	Ahmed Arif
Bejan Matur	Can Yücel
Birhan Keskin	Attilâ İlhan
küçük İskender	Özdemir Asaf
Nevzat Çelik	Salâh Bırsel
Akif Kurtuluş	İlhan Berk
Nilgün Marmara	Cahit Külebi
Mehmet Yaşın	Behçet Necatigil
Ahmet Erhan	Fazıl Hüsnü Dağlarca
Lâle Müldür	Bedri Rahmi Eyüboğlu
Sefa Kaplan	Melih Cevdet Anday
Haydar Ergülen	Oktay Rifat
Ahmet Güntan	Orhan Veli
Murathan Mungan	Cahit Sıtkı Tarancı
Şavkar Altinel	Ahmet Muhip Dıranas
Tarık Günersel	Asaf Hâlet Çelebi
Yaşar Miraç	Necip Fazıl
Cahit Koytak	Ercüment Behzad Lâv
Ataol Behramoğlu	Nâzım Hikmet
Metin Altıok	Ahmet Hamdi Tanpınar
Ülkü Tamer	Yahya Kemal
Gülten Akın	

ISBN 978-605-9952-79-8

9 786059 952798

günışığı
kitaplığı

buluğ çağına selamlar!

REDİF: Seccadeye/mesafeye= “ye”ler rediftir.
Zamana/dumana= “a”lar rediftir.
Beşiktaş’tan/baştan= “tan”lar rediftir.

UYAK: Tamam/akşam= “am”lar tam uyaktır.
Soframızı/ağrısı= “ı”lar yarım uyaktır.
Olsun/havuzun= “un” tam uyaktır.
Gece/gönlümce= “ce”ler tam uyaktır.
Git/Cahit= “it”ler tam uyaktır.

UYAK ŞEMASI (ÖRGÜSÜ): aabb

Ana Duygu: Ana duygu yoksun olmaktadır.

Zihniyet: Ferdî konular işlenmiştir.

Gelenek: Modern şiiirdir.

Şiir Türü: Lirik şiiirdir.

“Mutluluk: artık olurum” Şiiri İncelemesi

A) Şiirin Biçim İncelemesi

- Nazım Birimi:** Akif Kurtuluş’un şiirleri bazen tek bir dize bazen, 2, 3, 4, 5, bazen de 10 dizeye yakın bir sayıyla oluşturulmuş dize bölümlerinden oluşmuştur. Şiirlerinde en dikkat çekici nokta dizelerin genellikle küçük harfle başlaması ve genellikle nokta işaretinin kullanılmamasıdır.

Mutluluk: artık olurum şiiri , -2-1-5-4-8-3-9 ve 8’li dize bölümleri ile eşit olmayan bentler halinde oluşturulmuştur. Dolayısıyla şiir 9 birimden oluşmaktadır

2. Nazım Biçimi, Ölçü, Uyak Bilgisi

Şiir serbest nazım tarzında yazılmıştır, belli bir ölçü ve kafiye düzeni yoktur. Dolayısıyla serbest şiir olarak değerlendirilir

B) Şiirin İçerik İncelemesi

1. Şiirin Teması

Şiirin bütününe bakıldığında hakim olan temanın “Mutluluk beklentisi” olduğu görülmektedir

2. Şiir Dili

Bütün şiirler ses ve anlam kaynaşmasından oluşan birimlerden meydana gelir. Farklı mısralardan oluşan bentlerle oluşan bu şiirde de şair, yapı ve anlam bütünlüğü içindedir. Şiirin tamamında soyut ve kapalı bir anlatım vardır. İmgelere, mecazlı anlatımlara sıkça yer verilmiştir. Dolayısıyla şiirde çok anlamlılık vardır. Anlamı kuvvetlendirmek için “yinelemelere”, söz sanatlarına başvurulmuştur. Şiirde tek bir anlam yoktur, anlam yoğunluğu vardır. Bu yoğunluk şiirin başlığında da görülmektedir:

“Mutluluk: artık olurum” ifadesi iki şekilde yorumlanabilir. İlk olarak bu ifadeyle şair, şimdiye kadar mutlu olmadığını ama bundan sonra mutlu olacağını belirtiyor olabilir. İkinci olarak da şair, şiirde anlattığı bunca olumsuzluğa rağmen gücüm yeterse belki mutlu olurum diyor olabilir.

Şair şiire bir seslenme mısrası ile başlamış ve şiirini “duru bir yüz’e” yazdığını belirtmiştir. “duru bir yüz’e kirdiği vazolar için” mısrasıyla duru, taze bir yüze seslenmekte ve bu taze yüzün kendisini üzdüğünü “kirdiği vaza” ifadesi ile belirtiyor olabilir.

Acıyı bile Magazin kılacak trajediler içinmiş yüzümüz
Aynalar: bulvarda istediğin maskeyle dolaşmak rahatlığı

Bu dizelerde şair “yüz”den bahsetmektedir. Trajedi, soıklı sonla biten bir tür tiyatro eseridir. Magazinde ise hayatın renkli, ışıklı yönü anlatılır. Şair burada bir zıtlık oluşturmuş ve aynaların magazin halinde yaşadığımızı söylemiştir. Yani acıyı acı gibi değil magazin tadında yaşıyoruz ve bu durum yüzümüzde mutluluk olarak yansıyor demektir. Bu mutluluk maskesini takan kişi sokakta rahatlıkla dolaşmakta, aynalara rahatlıkla bakabilmektedir ancak yüzümüzde mutluluk olsa bile içinde hüznün vardır.

Orhan Veli ve Garip hakkında verilen bu bilgilerden sonra şiir ile ilgili şunları söyleyebiliriz: İstanbul’u Dinliyorum şiiri duygusal bir şiirdir. Fakat bütün duygular işlevlerini kulağa yüklemişlerdir. Orhan Veli, bu şiirinde sinestezi (bir duyu organının işlevini başka bir duyu organına yükleme) bakımından değişik bir yöntem uygulayarak, İstanbul’a gözleriyle değil; işitme duyusu aracılığıyla bakar. Böylesi bir tutum, kentin daha geniş açıdan değerlendirilmesine zemin hazırlar.

Şiirde, şairin İstanbul’u duyduğu özlemi kolaylıkla anlayabiliriz. Şair “Uzaklarda, çok uzaklarda” olmasına rağmen İstanbul’u duyabiliyor ve anılarını zihninde canlandırabiliyor. Görme yetisini kaybetmiş biri gibi kuşların çılgınlığını, ağların çekilmesini, çekiç seslerini, küfürleri ve şarkıların dinleyerek İstanbul’u hissetmemizi sağlamıştır şair. Şiiri okudukça, İstanbul’un doğal güzelliklerine hayran kalır; Kapalı Çarşı’ya, “Cıvı cıvı Mahmutpaşa’ya gidip İstanbul insanlarının içine karışın edeta. Kendimizi İstanbul’un göbeğinde bulur, ufak bir gezintiye çıkarsınız. Sucuların çığıraklarını duyarız; deniz kenarında oturan kadını, uçan kuşları görürüz. Kapalı Çarşı’nın serinliği ve çalışan işçilerin ter kokularını karşı karşıya. Biz de sarhoş oluruz yarıyla beraber, İodosların uğultusu içinde. Küfürleri, türkülerini, laf atmaları işitir; o tarafa döneriz. Kaldırımdan geçen yosmayı görürüz. Yosma bir gül düşürür, düşürdüğü bir gül değil; hayalleri, umutlarıdır belki de. Eteklerinde çırpınan kuş, özgürlüğü müdür yosmanın? Bilemeyiz... Sevgilinin alını sıcak mıdır, dudakları ıslak mıdır? Bilemeyiz... İstanbul gezimiz yavaş yavaş son bulur.

Orhan Veli’nin ustalıklı yazdığı “İstanbul’u Dinliyorum” şiiri sayesinde, nerede olursak olalım İstanbul sokaklarında gezinirken buluruz kendimizi. Her birimiz farklı duygular tadar, farklı anlamlar çıkarırız bu betimlemelerden. Hayalimizde canlanır her bir dize ve İstanbul’un sesi yankıların kulaklarımızda.

Bir zamana mensup olmayan bu şiiri, ölümsüz olarak nitelendirebiliriz. Hayatınızın farklı dönemlerinde farklı hazlar verecektir bu şiir size. Bir başkasının sesinden dinlediğinizde farklı bir İstanbul beklenecektir zihninizde. En güzel yanı da bu bence. Okumaktan ve dinlemekten bıkmayacağımız bir şiir İstanbul’u Dinliyorum.

Siz de kapatın gözlerinizi ve dinleyin İstanbul’u ...

<https://www.youtube.com/watch?v=oaNLV0ooH7s>

kafka'dan öğrendim – şekil değiştirebiliyordu yaşamak

küçük İskender

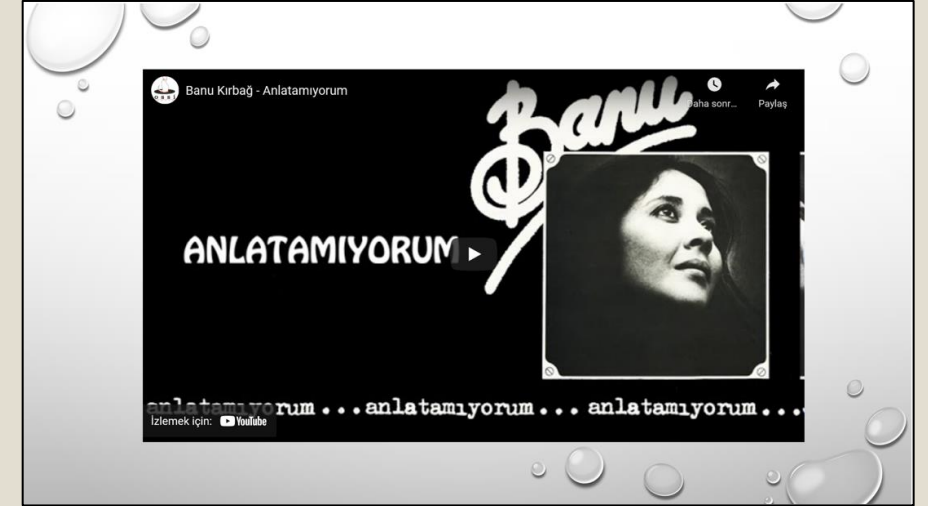

Birhan Keskin

Ataol Behramoğlu

Sokaklarda yitirmiş, cebimde bulmuşum.

Gökyüzünün başka rengi de varmış!

Cahit Sıtkı
TARANCI

Haydi Abbas, vakit tamam;
Akşam diyordun işte oldu akşam.
Kur bakalım çilingir soframızı;
Dinsin artık bu kalb ağrısı.
Şu ağacın gölgesinde olsun;
Tam kenarında havuzun.
Aya haber sal çıksın bu gece;
Görünsün şöyle gönlümce.
Bas kırbacı sihirli seccadeye,
Göster hükmettiğini mesafeye
Ve zamana.
Katıp tozu dumana,
Var git,
Böyle ferman etti Cahit,
Al getir ilk sevgiliyi Beşiktaş'tan;
Yaşamak istiyorum gençliğimi yeni baştan.

Cahit Sıtkı Tarancı, lisede yatılı okuduğu yıllarda tüm arkadaşları akşam olduğunda sevgilileri ile buluşur döndüklerinde ise bunları konuşurlardı. Ancak Cahit Sıtkı'nın anlatacak hiçbir hikayesi yoktur. Cahit Sıtkı, bir gün yolda yürürken yerde güzel bir kızın fotoğrafını bulur ve kendine fotoğraftaki kadının ağzından mektuplar yazmaya başlar. Mektup ulaşınca herkese mektubu okur artık onun da anlatacak bir hikayesi vardır. Cahit Sıtkı'nın bu hayali mektupları, sürüp giderken kızın kim olduğunu merak etmeye başlar ve bulmaya karar verir. Kız bir albayın kızıdır, evli ve bir çocuk sahibidir aynı zamanda. Cahit Sıtkı hayal kırıklığına uğrar ve kendi kendine kurduğu bu aşk hikayesini hiç unutmaz.

Karşılıksız bir aşk hikayesini anlattığı iddia edilen şiirin, hikayesi şöyle: Özdemir Asaf, okul yıllarında bir kıza aşık olur fakat ne yazık ki bu aşk karşılıksız bir aşktır. Özdemir Asaf aşık olduğu kıza bir şiir yazar, şiirin sahibi Mevhibe Meziyet Beyat'tır. Asaf şiiri yazdıktan sonra çok beğenir ve bir yarışmaya gönderir. Yazdığı şiir yarışmada birinci gelir Asaf'tan şiirini kürsüde okuması istenir. Dinleyiciler arasında Mevhibe Beyat da bulunmaktadır ve şiir okunurken Mevhibe Beyat salonu terk eder. Özdemir Asaf bu yaşananlara çok üzülür ve bu karşılıksız aşkın ardında şu dizeler kalır: Sana gitme demeyeceğim, ama gitme Lavinia.

LAVINIA*

Sana gitme demeyeceğim.
Üşüyorsun ceketimi al.
Günün en güzel saatleri bunlar.
Yanımda kal.

Sana gitme demeyeceğim.
Gene de sen bilirsin.
Yalanlar isteyorsan yalanlar söyleyeyim,
İncirsin.

Sana gitme demeyeceğim,
Ama gitme, Lavinia.
Adını gizleyeceğim
Sen de bilme, Lavinia.

Herkesin kendini gösteriyor pusulası

ÖZDEMİR ASAF: "R" HARFİNİ SÖYLEYEMEZ, "YUMUŞAK G" OLARAK TELAFFUZ EDERDİ.

GALATASARAY LİSESİNDE ÖĞRENCİYKEN BİR HATIRASINI ŞÖYLE ANLATIR:

LİSEDE EDEBİYAT HOCAMIZ İSMAIL HABİB SEVÜK İDİ. SINIFTA HEĞKESE ŞİİĞ OKUTUĞ, SİĞA BANA GELİNCE, ATLAYIP YANIMDAKİNE GEÇEĞDİ. BİĞ GÜN DEĞSTE PAĞMAK KALDIĞDIM VE HOCAM, DEDİM,

-SINIFTA HEĞKESE ŞİİĞ OKUTUYOĞSUNUZ, BANA NİÇİN OKUTMUYOĞSUNUZ?

İSMAIL HOCA, BU SOĞUMA ŞU GEVABI VEĞDİ:

- OĞLUM ÖZDEMİRİĞ SEN, ŞİİĞ DEĞİL, ŞİİĞİN CANINA OKUYOĞSUN.

ÖZDEMİR ASAF "LAVİNİA" ŞİİRİNİ YAZAR. BU ŞİİRİN SON DÖRTLÜĞÜNDE "R" HARFI NİÇ OLMADIĞI İÇİN ÖZDEMİR ASAF, BU ŞİİRİ OLDUKÇA DÜZGÜN BİR BİÇİMDE OKUR.

SANA GİTME DEMEYECEĞİM:

AMA GİTME, LAVİNİA!

ADINI GİZLEYECEĞİM,

SEN DE BİLME LAVİNİA!

YAHYA KEMAL İLE İLGİLİ ANEKDOTLAR

Yahya Kemal'in hiç evi olmamıştır. Ölene kadar otelde yaşamıştır. Nazım Hikmet'in annesine âşık olmuştur.

Yahya Kemal, dostlarından birine:

-Bu akşam yemeği benimle yer misin, diye sorunca, arkadaşı:

-Hay hay, der, çok memnun olurum. Hiçbir mazeretimin yok!

Yahya Kemal gülümseyerek karşılık verir:

-İyi öyleyse, bu akşam size geliyorum.

Yahya Kemal, bir yokuşu çıkıncaya kadar nefes nefese kalır. Yokuşun sonundaki lokantadan bir garson seslenir:

-Buyrun beyim ne alırsınız?

Yahya Kemal tebessümle:

-Evlat, müsaade edersen bir nefes alacağım.

Can Yücel

Millî Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in oğlu. Arkadaşıyla birlikte paralarını biriktirip eğitim için yurt dışına gitmek istiyorlar. Hasan Ali Yücel, oğluna ayrıcalık yaptığı düşünülür diye göndermiyor Can Yücel'i. Arkadaşı giderken Can Yücel biriktirdiği parasını ona veriyor. Gazi Yaşargil, cerrah olarak dönüyor yurda. Can Yücel, şair kalıyor.

AHMED ARİF

Bütün işlerini kendi kendine yapan bir insandı. Doğal olarak insanlarla ve özellikle esnafla hep iç içeydi, mahallenin Ahmet Abisi. Ölürsem cenazemi Hacı Bayram'dan kaldırın demişti. Orası daha garibanların gittiği bir yerdi. Maltepe ise şehirli insanların gittiği bir yer. Fakat öldüğünde Hacı Bayram'da restorasyon vardı. Dolayısıyla cenaze Maltepe'den kalktı.

Neredeyse hayatının sonuna kadar parasızlık çekti Ahmed Arif. Yoksul, çaresiz, aşık... Bu yüzden, yaklaşık 40'lı yaşların başında evlendi ve 45'inde baba oldu.

Afrika hariç değil.

Bir, iki ve çok...

Online Yazar Söyleşisi

Tarih: 28 Aralık 2020 Pazartesi
Saat: 13.15-14.00
Yer: Google Meet

İshak REYNA

Gelen Kutusu (2) - ozdemg@me... Meet - Yazar İshak Reyna Sö...
meet.google.com/ftt-pkvm-dta?pli=1&authuser=0

KAYDEDİLİYOR

Yazar İshak Reyna Söyleşisi

Kullanıcılar (53)

Sohbet

Kullanıcı ekle

Toplantı sahibi kontrolleri

SÖZ İSTEYENLER

- Can Mumcu
- Nevra Genc
- Kutay Sayar
- Melis Kahraman

GÖRÜŞMEDE

- Gurkan Ozdem (Siz)
- ALEYNA NAZ GÖKTAŞ

Yazar İshak Reyna Söyleşisi

Söz iste

Şimdi göster

13:58
4.01.2021

Şair Olsaydım...

ÖZLEMEN SENİ

*Çok özlüyor insan bazen,
Sesini, ellerini, gözlerinin rengini.*

*Gelmeyecek olsan da
Beklemek bazen seni...*

*Akıp giden zamanda,
Aramak her an seni,
Yokluğunun sızısı,
Yaralar her yerimi.*

*Kavuşmak umuduyla,
Düşünürken ben seni,
Gözlerim hep doluyor,
Beklerken yine seni.*

ŞİİR

Oturdum bilgisayar başına
Bekliyorum ilham gelmesini
Baktım bu iş olmuyor
Aldım elime kalemi

Şiir yazmak kolay değilmiş
Öyle oturup bitirilmezmiş
Bak sen şu nazlıya
Bir de özel ilgi istermiş

Anladım ki bu iş
Olmaz bilgisayarla
Kalemi kağıdı alıp
Karalarsın sabırla

Rüyamda Bir Yer Gördüm

Rüyamda bir yer gördüm,
Suların tertemiz olduğu,
Havanın bizi boğmadığı,
Toprağın verimli olduğu bir yer.

Rüyamda bir yer gördüm,
İnsanların birbirine iyi davrandığı,
Bireyler arası ayırımın olmadığı,
Adaletin var olduğu bir yer.

Rüyamda bir yer gördüm,
Herkesin mutlu olduğu,
Barışın sağlandığı,
Savaşların olmadığı bir yer.

Rüyamda bir yer gördüm,
Hayat kalitesinin maksimum olduğu,
Bireylerin iyi yetiştirildiği,
Aşırı modern bir yer.

Gördüğüm yere cennet diyebilirsiniz.
Ama gördüğüm yer cennet değil.
Gördüğüm yer Türkiye'nin ta kendisi.
Ama bu hali değil.

Yaşamak, yani ağır bastığından.

Yâr yoluna dökülmedik dilleri neyleyim

The image shows a screenshot of a PowerPoint presentation and a Zoom meeting. The PowerPoint slide is titled "MARİ GEREKMEZYAN VE KARADUT ŞİİRİ" and features three main elements: a portrait of Marî Gerekmez, a portrait of Karadut, and a poem. The Zoom meeting shows several participants, including Gurban Özdemir, Can Mumcu, and Efe Salih Karababa.

MARİ GEREKMEZYAN VE KARADUT ŞİİRİ

Karadut
Karadutum, çatal karam, çingene
Nur tanem, nur tanem, bir tarım
Ağaç isem dalımsın salım saçak
Petek isem balımsın ağılum
Günahımsın, vebalımsın
Dili mercan, dişi mercan, dişi mercan
Yoluna bir can koyduğum
Gökte ararken yerde bulduğum
Karadutum, çatal karam, çingene
Daha nem olacaktın bir tarım
Gülen ayımsın, ağlayan narımsın
Kadınım, kerâşim, karnım.

Zoom Meeting Participants:
Gurban Özdemir
Can Mumcu
Efe Salih Karababa

Kestim kara saçlarımı...

Şiir her gün yeniden başlar.

Ülkü Tamer